

Examenul de bacalaureat național 2014
Proba E. b)
Limba și literatura maghiară maternă
Simulare pentru elevii clasei a XI-a
Filiera teoretică – Profilul umanist
Filiera vocațională – Profilul pedagogic

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

- Se punctează oricare modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

a. A vers műfaji sajátosságai **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: A vers műfaja anakreóni dal, mely rövid terjedelmű, a boldogság életérzését, az élet szépségét, örömét, mámorát fejezi ki. Szubjektivitás, bensőségesség jellemzi.

b. A versbeszéd és a vershelyzet jellemzői **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: A versbeszéd személyes, vallomásos. A verszárlatban önmegszólító/személytelen. A vershelyzet a Lillával való boldog együttlét természeti keretét mutatja be, a jázminos lugast, a hűvös nyári estét. Kitér a lány szépségére. A költeményre konkrét vershelyzet jellemző. A *most, itt* határozószókkal kiemeli a pillanat egyszerűségét.

c. A vers szerkezete **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: A költemény két részből épül fel. Tizennégy sorban a boldogságkellékeket sorakoztatja fel, költői kérdésekkel, dalszerűen vall érzelmeiről. A tizennégy sor két mondat. Az első a boldogság pillanatát ragadja meg, a második a boldogság környezetét. Az idő- és helyviszonyokra utaló szavak (most, míg, itt, amott) világosan jelzik ezt a tagolódást. Ugyanezt bizonyítják az igék is. Az első mondat egyes szám harmadik személyű jelen idejű igéi Lillára utalnak, aki a boldogság forrása. A második mondat egyes szám első személyű múlt idejű igéi arról árulkodnak, hogy a költő szinte készült a boldog találkozásra, „berendezte” a környezetet. A szerelmet elfogadja, és cselekszik érte, ezért érezheti magát mindenkinél boldogabbnak. Az első rész, az első tizennégy sor leírás, piktúra, az utolsó három sor pedig bölcselkedés, szentencia.

A vers három egységre is tagolható: a hét-hét sorból álló első és második rész kijelentő mondatokat tartalmazó leírás, illetve elbeszélés. A második részben előtérbe kerül a cselekvő alany: a költő én nem egyszerűen átadja magát az örömöknek, hanem megalkotja, sőt felfokozza a maga boldogságát. A harmadik rész, az utolsó három sor, összegzés, Csokonai boldogságfilozófiájának megfogalmazása költői kérdés formájában.

d. A költemény hangulata

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszáadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: A költemény hangulatára a vidámság, könnyedség, játékoság jellemző. A leírás érzékletes képei valamennyi érzékszervünkre hatnak: a virágok látványa, a jázminok illata, a nyári este hűvöse, Lilla danolgatása, a friss eper íze fokozzák az érzelmi tartalom intenzitását.

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat

5 pont

Helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat *3 pont*, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *3 pont*, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *1 pont*.

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Bármely, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

a. A stílusréteg sajátosságai

4 pont

Lehetséges válasz: A szövegben a **tudományos stílusréteg** sajátosságai figyelhetők meg: pontos fogalmazás (pl. 1–1,5 % fehérjét tartalmaz a gumó), szakszavak használata (pl. fészkesvirágzatúak családja), idegen szavak és kifejezések (pl. diabetikus), kijelentő mondatok, áttekinthető szórend, összetett mondatok, a cél új ismeretek közlése.

b. Három különböző nyelvtani kapcsolóelem kiemelése

6 pont

Lehetséges válasz: *a* csicsóka = névelő, *illetve* = kötőszó, *annyi* = mutató névmás

c. A csicsóka hasznosíthatósága

5 pont

Lehetséges válasz: A gumótermés fehérjét, inulint, levulint és cukrot tartalmaz. Diabetikus készítmények előállítására, csecsemők, betegek táplálására kiválóan alkalmas. A gumójában található szénhidrát nem keményítő formában, hanem inulinként van jelen, ezért a cukorbetegségben szenvedők is fogyaszthatják. Sok értékes, könnyen emészthető anyagot tartalmaz. Tápszer, illetve pótkávé is készíthető belőle.

d. Szövegalkotás

Az érvelő szövegtípus követelményeinek betartása (logikai összefüggések, ok-okozati rend, meggyőző érvek)

5 pont

A témához való igazodás

5 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás

5 pont

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

a. a választott mű témája

5 pont

Érvényes, a kor és a választott irodalmi alkotás ismeretén alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszáadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: a téma megfogalmazása a választott alkotásban (pl. hatalom és erkölcs viszonya, a bűn és bűnhődés viszonya, az idegen elnyomással szembeni emberhez méltó magatartás)

b. a történetalakítás sajátosságai a választott balladában

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: lineáris/párhuzamos/keretes szerkezet, kihagyásos történetmondás, dialógusokból/monológból építkező stb.

c. a szereplők megformálásának eljárásai

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: elbeszélői leírás, cselekedtetés, beszédmód, más szereplők általi jellemzés, névadás, környezetrajz stb.

d. a balladai történet példázatosága

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: a hősiesség/hűség példázata, a bűntudat személyiséget romboló hatása stb.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat

5 pont

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, tartalmi és formai jegyek betartása *5 pont*, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, két-három jellemző tárgyalása *3 pont*, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *3 pont*, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, kísérlet értekező szöveg alkotására *1 pont*.

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont